

REDACTIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30
Nu se acceptă manuscrite care nu sînt
scrisse în limba română.
— Manuscritele nu se
returnează.
INSERATE
se primesc la Administrația în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
la N. Dukas Nachf.,
H. Engel & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk,
la Sibiu: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Lopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
în ordin garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicație. —
Publicări mai dese după tari-
le și învoială. — RECLAME pe
prima și a doua serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 3 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
străinătate.
Abonamentul pentru Brașov
Administrația, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dăruirea în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei
luni 6 cor. — Un exemplar
10 bani. — AȘA abonamentele
sînt însoțite de inserțiile și se
plătesc înainte.

Nr. 80.

Brașov, Luni-Marți 9 (22) Aprilie.

1902.

Nou atentat în contra limbii.

Pe când deputații sași și cei
câțeva Slovaci din dietă fac acolo
extreme încordări în a cere esecuta-
rea legii naționalităților, pe atunci
se întâmplă lucruri de necredut, cu-
rate mirozenii cu interpretarea ace-
leiași legi din partea guvernului un-
guresc.

Înainte cu câte-va zile ministrul
maghiarizării, actualul conducător al
resortului cultelor și instrucțiunii
publice, Iuliu Wlassics, a surprins
lumea, obicnuită de altminterlea de
a vedea făcând cele mai temerare
încercări de forță în ale desnațio-
nalizării, cu o neașteptată declarație.
El răspunde adevărat Slovaciului Rujak,
care a pretins să se execute dispozi-
țiile legii dela 1868 în ce privește
instrucțiunea publică, dîcînd între
alte: „Eu voi avea înaintea ochi-
lor spiritul legii de naționalitate și
unde voi vedea periclitată unitatea
națională a statului nu voi executa
nici un cuvînt din legea naționa-
lității, căci acesta ar contrasta cu
spiritul ei“.

Colo e litera, icî spiritul, din-
colo practica, care fac ca legea acea
fatală să fie interpretată din cas în
cas, după-cum le vine la socotelă
maghiarizatorilor.

Cine a mai auzit ca spiritul
unei legi să consistă în negarea ra-
țiunii de a fi a ei? Și totuși jocul
acesta frivol cu cele mai mari in-
terese ale statului se joacă de atîta
vreme de cătră despotii noștri im-
brăcați în haina liberalismului și a
constituționalismului.

Cînd ministrul Wlassics pronun-
ța cuvintele de mai sus era deja
pus la cale un nou atentat în con-
tra limbii românești și a autono-
miei noastre bisericești.

Amenințarea cuprinsă în cuvîn-
tele, ce le-a adresat ministrul depu-
tatului slovac, a răsuflat mai întîi
la noi în Ardeal în comitatul Co-
joenei.

Primim din numitul comitat
copie unei scrisori circulare, pe care
directorii școlilor de stat de acolo
s-au adresat o preoților cateheți ro-
mâni pe baza unui ordin al minis-
trului de culte și instrucțiune pu-
blică.

Acest ordin e datat dela 5 Mar-
tie și nu pretinde nici mai mult,
nici mai puțin decît ca cateheții
noștri de aici încolo să propună ele-
vilor români dela școlile de stat
maghiarizate și morala numai
în limba statului!

El ceva de tot mișcător a vedea
cum pe ministrul îl dore așa de
mult și cât de îngrijat este de bunul
succes al instrucțiunii, cînd merge
în „generositatea“ sa așa departe de
a concede ca cel puțin școlarii
din clasa întîi și a doua elemen-
tară să li se „pădă“ propune religiu-
nea excepțional în limba lor maternă!

Ordonanța ministrului Wlassics
se provoacă pentru motivarea acestei
măsurii tătărăscî tot la legea de na-
ționalitate și încă tocmai la §. 17 al
ei, care, în decursul dezbaterii bud-

getului instrucțiunii publice, a fost
mai mult invocat de vorbitorii slo-
vaci și sași.

Acest §. 17 s'ar păre că dă
c'o mână ceea-ce ia cu alta și totuși
nu este așa. În partea întîi §. 17
dîce, că ministerul instrucțiunii pu-
bliche are să stabilească limba de pro-
punere în institutele de învățămînt
înființate de stat. În partea a doua
însă legea îi impune ca o datorie mi-
nistrului instrucțiunii publice de-a
„îngrijii“ ca „în institutele de învățămînt
ale statului, cetățenii fie-cărei
naționalități, cari trăiesc împreună
în masse mai mari, să se potă cul-
tiva în limba lor maternă pînă unde
se începe cultura academică supe-
rioră“.

Dispozițiunea din urmă o moti-
văză legea dîcînd, că scopul cel mai
înalt al statului este de a dobîndi
cît mai mari rezultate pe terenul
instrucțiunii publice în folosul „cul-
turii generale“ și pentru „binele ob-
ștesc“.

Cum se unesce acum măsura lui
Wlassics cu spiritul dispozițiilor
§-lui 17, care nu restrînge ci lărgesce
dreptul cetățenilor nemaghiari de a
se bucura de instrucțiunea în limba
maternă în școlile statului?

În loc să introducă, după spiri-
tul acelei dispozițiuni legale, limba
de propunere română pentru toate
obiectele în școlile de stat din com-
itatul Cojoenei, unde populațiunea
română „viețuiesce în masse mari“
— Wlassics cu uneltele sale din pro-
vincia atacă instrucțiunea în limba
maternă a religiunii.

Omenii aceștia, stăpâniți de dia-
volul șovinist, sunt de-o grandama-
niă ne mai pomenită. Au vedut
cum au procedat mai deunăzi Pru-
sienii în afacerea studiului religiunii
față cu Polonii, și acesta atît de
mult l'a impresionat pe Wlassics,
încît, tocmai pe cînd se discutau
măsurile ministrului de culte prusian
Dr. Studt, în dieta Prusiei, el vine
și-l maimușese, dînd acel ordin
directorilor dela școlile de stat un-
gurescî.

Nu toate sunt însă pentru toți!

Deocamdată atragem atențiunea
Archiereilor noștri asupra noului
atentat și suntem nerăbdători a vedea
ce măsuri vor lua. Ordinul ministru-
lui lovesce, afară de legea dela 1868,
și în altă lege sansaționată, în sta-
tutul organic al bisericii române
greco-orientale, în care biserica mi-
nistrului voiesce să introducă acuma
limba statului!

Etă textul susanumitei circulare
a directorului școlii de stat din Apa-
hida:

Cătră onorații domni preoți-cateheți.

Subsemnata direcțiune a școlii de
stat comunică cu stimă onorațiilor preoți,
pentru a lua spre știință și a se conforma,
că, avînd în vedere ordinul dela 5 Martie
a. c. al d-lui ministru de culte și instruc-
țiune publică, întemeiat pe §. 17 al art.
XLIV din 1868, instruirea elevilor școlii
de stat în *religiune și morală* nu
se potă face decît în mod public în lo-

calul școlii de stat, *er limba de predare
aici nu potă să fie, decît cea maghiară;
în interesul rezultatului instrucțiunii, în
mod excepțional se potă admite în cl. I și
II întrebuițarea limbii materne a elevilor.*

Pentru elevii claselor superioare întrebuițarea limbii maghiare este obligatorie.
A p a h i d a, 2 Aprilie 1902.

Orosz Endre,
director-învățător.

Revisuirea legii de pensiuine a
învățătorilor. Nu peste mult va veni la
ordinea zilei revisuirea legii de pensiuine
a învățătorilor. Membrii corpului didactic
primar așteptă cu nerăbdare această revi-
suire în speranța, că li-se va ușora sôrta.
Dintre multele dorințe ale învățătorilor
amintim două anume: dorința de a li-se
acorda pensiuinea întregă după 35 ani de
serviciu și aceea de a li-se număra anii
dela intrarea în serviciu și nu dela 21
ani ca mai înainte.

Atitudinea echivocă a Bulgariei.

„Frankfurter Zeitung“ publică o depeșă
din Bucuresci, în care se spune, că gu-
vernul român, părtaș al statului quo în
Balcani, e pe cale de a denunța dublul
joc, pe care îl jocă Bulgaria în agitația
macedonenă. — Cu toate desmințirile re-
pețite ale guvernului bulgar, care respinge
orî-ce răspundere în turburările din Ma-
cedonia și în unelțirile bandelor bulgare
pe teritoriul otoman, guvernul român
acusă principatul Bulgariei, că încuragiază
în secret pe revoluționari.

Tratările din Africa-de-Sud.

După o telegramă din Amsterdam, în cer-
curile bure de acolo se afirmă cu toată
hotărîrea, că *negocierile de pace s'au ză-
dărnicit*, fiind-că guvernul engles n'a voit
să cedeze în cestiunea independenței și
să dea amnestie resculaților din colonia
Cap. — Buri se pregătesc acum pentru
campania de iernă, planul căreia l'au
făcut deja înainte de deschiderea tratări-
lor de pace.

Sérbii contra Bulgarilor.

Din Belgrad se telegrafiază că două mii de
demonstranți cu bandiere, cântînd imnul
sérbesc, au făcut demonstrațiuni pentru
Firmilian, arhiepiscopul sérb, care era să fie
mitropolit la Ueskueb. Mulțimea a făcut
demonstrațiuni entusiastice și înaintea pa-
latului regal. S'au auzit strigăte ostile
Bulgarilor.

Bulgaria și situația din Turcia.

Agenția telegrafică bulgară spune, că Bul-
garia a adresat agenților săi comerciali
din Turcia o circulară în care dîce, că în
vederea situațiunii din Macedonia, guver-
nul bulgar a luat toate măsurile pentru a
împedea în principat orî-ce acțiune men-
nită să provôce desordini în Macedonia.
Circulara recomandă agenților să influin-
țeze asupra populației bulgare din Macedo-
nia, pentru-ca să stea liniștită. În ace-
lași timp Bulgaria face tot posibilul pen-
tru-ca să împiedece desordinele în Macedo-
nia, însă măsurile sale ar fi zadarnice,
adaugă circulara, decă puterile nu vor
face demersuri pentru îmbunătățirea situa-
ției în Turcia.

Batjocură cu banii țerii.

În ședința dela 18 Aprilie a dietei
ungare a fost o mică furtună pentru suma
de 8000 corone, pe care ministrul in-
strucțiunii a pus-o în budget sub titlul de
onorar pentru „laureatul“ romancier ungar
Jókai.

Înainte de asta cu 17 ani s'a început
a-se lucra la o operă etnografică a mo-
narchiei austro-ungare. Pentru partea un-
gurescă s'a numit atunci prim-redactor
Moriț Jókai, care de 17 ani a încasat în
fie-care an suma de 8000 corone. Opera
acum s'a terminat și cu toate acestea mi-
nistrul instrucțiunii publice a creșut de
cuvîntă a-î acorda și pentru viitor același
onorar lui Jókai, cu toate că în cei 17 ani
a pus în buzunar 136.000 corone, fără vr'o
ostenelă deosebită, căci cele 8 tomuri un-
gurescî s'au scris de alți autori și redac-
toria lui Jókai era numai un fel de si-
necură.

Orî cât de mare e popularitatea lui
Jókai, totuși ea nu este așa de mare, în-
cât să întuneceze mințile și să atrofieze
simțul de dreptate chiar a tuturor depu-
taților. S'au găsit 20 de deputați, cari au
avut curajul să voteze contra și în jurul
cestiunii s'a produs o interesantă desba-
tere. A eșit la ivelă cu această ocaziune,
că domni dela putere risipesc banii po-
porului de geaba și cînd contribuabili
gem sub povara impozitelor, cînd preoților
li se dă subvenție derisorie, cînd se con-
cediază sute de diurniști, er învățătorii
sunt muritorii de fôme — atunci ministrul
instrucțiunii acordă lui Jókai un onorar de
8000 corone — pentru-că îl cheimă Jókai.

Și decă Jókai ar fi sérac, s'ar mai
puté găsi o umbră de justificare pentru
această risipă.

Dér Jókai încasază fel de fel de
onorare. El primesce dela societatea de
asigurare „Adria“, unde este membru în
direcțiune, 2400 cor., dela Banca gener.
ung. de economii 2400 cor., dela redacția
diarului „Magyar Nemzet“ 6000 cor., dela
redacția diarului „Budapesti Napló“ 6000
cor., dela „Assicurazioni Generali“ 7500
cor., la olaltă 24.300 corone venit fix anual.

Etă cum își bate joc guvernul de
banii țerii.

Mărturisiri prețioase.

„Budapesti Hirlap“ publică în numé-
rul său dela 20 Aprilie, sub titlul „Valuri
politice“, între altele următoarele:

„Una din cauzele cele mai princi-
pale ale pericolului, în care se găsesce ma-
ghiarimea din Ardeal, este, că ađi mîne
intelectualii români și sași mai tineri
ađi-mîne vor fi superiori intelectualilor
maghiari. Decă asemănăm pe advocații
români din Ardeal cu advocații maghiari,
din paralela acesta *mai că vor eși victo-
riosi Români*. În Brașov, *Blași și Nă-
săud sunt profesori calificați în privința
științifică, zeloși și însuflețiți* cum nu sunt
mai altfel nici la școlile de stat secun-
dare ardelenene. *Între canonicii metropolitu-
lui Mihalyi din Blași sunt mai mulți
bărbați de cultură europenă, decît în ca-
pitulul lui Majlath* (episcop rom. cat. în
Alba-Iulia) Români, dór, nu fără temeiu
spun, că comitatele locuite de ei, decă
li-ar cădea lor în mîni, le-ar provede
cu funcționari administrativi *mai buni*,
decît funcționarii administrativi maghiari
actuali.

„Dér care este cauza, că nivelul inteligenței române se ridică în continuu, pe când despre inteligența maghiară ardelenă nu se poate dice acesta? O cauză s'ar pute numi influența acelei vieți forti fiante de școlă, pe care o trăese bietul student român. Tipul vieții studentului român l'am pute résuma în următoarele:

„S'a născut în vr'un sat din Câmpie séu dela póla munților. Tatăl séu, dască-lul sérac, preotul séu țéranul valah îl duce la oraș. Cu el de-odată merge la școlă și fiul proprietarului maghiar din comună. El (tînérul român) pórtă țundră, mănâncă odată pe și, pe când conșcolarul séu domnișor se îmbracă elegant și se hrănesce bine. Dēcă întrebă, și-se răspunde: asta-i așa pentru-că el e Valah. Cale de-o și în jurul comunei sale, el a vécú pretutindenă, că Maghiarul e domn și trăesece în belșug, Valahul însă e țéran și sérac. Dēcă între colegii séi studenți maghiari încă se găsesce copiii séracii, ei nu flămândeșce, fiind-că stipendiul școlar și „țipăul“ îl fac séu nu flămândeșce. De ce nu se împărtașesce și el din binefacerile școlii? Pentru-că e — Valah! Anii se scurg repede. Dela profesorii séi de religiune, dela colegii séi mai în vécstă învață, că el e urmașul gloriosului Traian și că Maghiarii au răpit dela străbunii séi pământul acesta éc'asa, dér ceea-ce a fost odată mare și frumos pe acest pământ, *tóte Români le-au făcut*. Ioan Huniade, regele Matia, Paul Chinezu ș. a. au fost Români. Horia și Cloșca n'au fost rebeli, ci martiri naționali. Dându-i-se ocașiunea, o și spune ácéta colegilor séi Maghiari, cari îl rid, îi dic nebun, mișel, vrednic de spanzurat și nu mai vorbesc cu el. Lui nu-i pasă, căci mai bine se simte în căscióra sérăcaciósă dintr'o stradă a suburbiului, unde locuesce cu 8 séu 10 consoți.

„Mai târziu părăsesce Clușiul, Aiudul. Se duce la Blașiú séu Brașov. Ce deosebire! Cât de bine se simte în aceste centre ale Românilor! Cu câtă pietate ascultă ce-i spun profesorii despre mărirea de odinióră a Românilor. O, cât de adevérate le află el tóte, ce le aude despre tirănia maghiară. Cu câtă însuflețire cetesce pe „Mihaiú Vitézul“ de Bălcescu. Incepe séu credă, că va veni timpul, când un nou Mihaiú Vitézul, un al doilea Stefan cel Mare în fruntea a 200,000 viteji va da navală în țérá, ca séu recucerescă pământul răpit și séu dea patrie Românilor asupriți. Profesorul séu îl face atent la marea operă a lui Barițiu „Istoria Ardealului“. O cetesce întrégă. Ce registru a pécateilor maghiarime și cartea ácéta, ce cronică vorbitóre a suferințelor românesce, a luptelor nobile și abnegate este ea! Se decide séu lupte și el și se va lupta pentru libertatea națiunei, pentru drepturile limbei sale.

„A făcut esamenul de maturitate. De dragul sciințelor mai înalte se reintórce între Maghiari. Vechiul cântec se repetă. Maghiarii n'au învățat, nu s'au îndreptat de loc. A făcut (Românul) și esamenul de stat. Iși cécără norocul la administrație. Fișpanul nu-l numesce, adunarea comitatului nu-l alege, fiind-că funcțiunea a fost destinată — în urma intereselor familiare, etc. — colegului séu de odinióră domnișor maghiar, de calificație mai slabă. Óre de ce este ácéta așa? Ca răspuns aude vorba vechiă: *fiind-că estú Valah!* Durerea lui individuală o generalisécă, o ridică la rangul de gravamen social și politic. Prigonit se simte cel ce în țéra ácéta nu se póte ferici, fiind-că e Român. Acum séu emigrécă în România séu devine avocat aici acasă. În cazul din urmă adună avere și devine agitator politic.... Româniea ađi nu numai ca massă, ci și ca *element cultural* pécunde neînterupt nu numai în văile locuite de Maghiari, ci și în orașe. Acest curent progresiv nu se opresce de sine. Piedeci nu-i va pute pune nici societatea maghiară ardelenécă în descompunere. Cine l'ar pute opri, dēcă nu acțiunea culturală politică a statului național maghiar? Esistă însă o astfel de acțiune culturală politică?

Și dēcă esistă, este ea destul de tare, destul de conscientă în faptele ei?“

*

Nu comentăm. Cetitorul inteligent séu și facă conclusiunile.

„De lingua hibernica restituenda“.

(Din „Vox Urbis“)

Totdéma ne cuprinde un sentiment de adécă máhnire, când cetim despre întreprinderile criminale ale unor popóre, îndreptate contra altor popóre, pentru a le oprima dreptul cel mai sfânt, ce a esistat vr'odată, dreptul limbei.

Acest sentiment ni-a fost sugerat de repetite-ori în timpul din urmă, când am vécú asupra Finlandesilor de cătră Ruși, a Polonesilor de cătră Germani, a Irlandesilor de cătră Englesi etc.

Acești din urmă au emigrat în cursul timpului cu miile în America, pentru-că nu mai puteau suporta asupra ei economia în patria lor străbună, a cărei proprietate de pământ au confiscat'o tiranii de Englesi, făcând din poporul băstinaș nisee glóte de salahóri și arendași.

Asupra reinvierii limbei irlandeze cetim din pana lui H. Doswald din Chicago în ultimul număr al revistei „Vox Urbis“ din Roma un articol sub titlul de mai sus, pe care îl credem destul de interesant spre a-l reproduce:

„Nu sciu — dice Doswald — dēcă esistă pe suprafața pământului o națiune, care séu fie apăsată de atâtea miserii și nevoi, la câte a fost supusă națiunea irlandesă în timp de atâtea ani.

„D'abia primiseră legea creștinécă, când étă că au invadat în Irlanda Danezii, pe cari respingându-i, au urmat Englesii, spre a supune puterii lor frumósă insulă. Hibernia învinsă fiind în multe lupte, indigenii fură aduși la servitute, ér averile lor confiscate. Henric VIII, în fine, dându-se desfrului și părăsind religia catolică, s'a încercat a-i sili și pe Irlandesi a-și părăsi religia. S'a încercat regele, însă Irlandesii au resitat și resistă până în ziua de astăzi, și din ácéta crâncenă luptă au esit atât de biruitori, încât ori ce Irlandes este eo ipso catolic. Deși imi este silă a înșira tóte miseriile, câte le-au suferit Irlandesii în acele timpuri, atâtea totuși merită séu notez, că Englesii și-au dat sili și séu nimicécă la Irlandesi cu desevírșire cele două legături, cu care este legată ori-ce națiune. Acele legături sunt limba, proprie ori căru popor, și crescerea omenécă o copiilor, cari legături dēcă se nimicesce este clar, că ori ce ginte séu va peri, séu pierdându-și propriile sale drepturi, se va asocia unei alte națiuni, așa că nu va mai rămâné nimica din ea, decât singură amintirea originei.

„Englesii așa-dér, după-ce s'au convins despre acestea, au hotărít sub pedépsă, ca nici un Irlandes séu nu mai vorbécă în limba sa și au ordonat, că de acumă séu se învețe în limba englesă. Școléle irlandese au fost desființate, mânăstirile unde se predau învățăturile și se cultiva literatura, au fost distruse, de unde a rezultat, că Irlandesii, cari mai înainte erau cei mai învățați și cultivați în litere au devenit încetul cu încetul ignoranți și necunosători de învățătură. Acéta era după dorința Englesilor, căci așa era voința lor, ca Irlandesii séu se facă de batjocură și ris prin nesciința lor. Astfel limba irlandesă a fost neglijată și dată uitării, ér Irlandesii emigrând în diferite țéri, — ceea-ce doriseră Englesii, s'a împlinit.

„Însé în acele timpuri, când Irlandesii au vécú, că limba le este amenințată cu peire și prevécúrá, că împreună cu limba și însași națiunea lor, dēcă Englesii vor urma planul început, se va cufunda în grópa uitării, ținend sfat, au hotărít ca din tóte puterile séu și restitue limba și datinele. Acéta hotărítie fiind primită cu aplause, în scurt timp au constituit o societate națională, care lucrécă din réputeri mai ales în America. Președintele ales în adunarea generală, trimite dele-

gați la parochiile mai însemnate irlandese, ca séu adune în fie-care Duminecă după amiađi pe fiii și ficele Irlandesilor și séu învețe limba și istoria irlandesă. La aceste școlé sunt de față și trimbițași, cari la dorința copiilor fac musică irlandesă. În acest chip cei ce-și trag originea din Irlanda, deși departe de patria lor se cultivă în obiceiurile patriei și rămân credincioși Irlandei.

„Fiind de față la aceste școlé, adesea-ori mé miram cu câtă iubire sunt atașați patriei lor și cu câtă ușurință învață acești copii limba irlandesă.

„Ce putere și influență are ácéta societate, este cunoscut, deóre-ce este sprijinită în tóte părțile republicei noastre federate americane. În San-Francisco apare séptémánal un diar în limba irlandesă și englesă. Afară de ácéta în orașele mai mari ale republicei, întrunirile Irlandesilor sunt dese. Cu acestea ocașiuni se cântă în limba maternă și se dau petreceri cu dans, de unde resultă o atașare din și în și mai mare cătră patrie și o legătură mai apropiată între Irlandesi.

„Éta dēcă, că reinvie limba irlandesă și moravurile irlandese și deóre-ce marea operă a conservării Irlandei este cultivată cu zel, este de sperat, că ácéta renumită și fórté evlaviósă națiune nu va peri, că Irlanda va fi liberată de servitute și va fi o gintă mărită și unită. Acéta este dorința mea, a Americanilor și a multor Englesi chiar. Séu dea Dumnezeu, séu se împlinescă!

(Trad. de Delaleta).

SCIRILE DILEI.

— 8 (21) Aprilie

Dela Academia Română. Vineri după amiađi, la óra 1 și jum., Academia Română a ținut ședința solemnă, sub președința d-lui Iacob Negruzzi, asistat de d-l Dimitrie Sturdza, secretar general. D-l Dr. C. Istrati și-a desvoltat discursul de recepțiune în sinul Academiei, vorbind despre Ion Ghica. Intr'o înălțătoare cuvântare, d-l Dr. Istrati a reamintit figura marelui bărbat, al căru loc în Academie îl ocupă d-sa astăzi, insistând mai cu sémă asupra activității lui sciințifice. D-l Dr. Istrati a cetit, între altele, număróse pagini alese din operele sciințifice ale lui Ion Ghica și a terminat esprimându-și deplina mulțumire, că una din dorințele lui Ion Ghica este îndeplinită: astăzi țéra noastră, în ceea-ce priveșce activitatea bărbaților ei, pe terimul sciinței, ocupă un loc de cinste printre celelalte țéri. — D-l Dim. Sturdza, secretar-general, din partea Academiei răspunde d-lui Dr. Istrati. Unul din marile merite ale lui Ion Ghica, dice d-sa, a fost, că ar fi putut ocupa cu onóre un loc în ori-care din cele trei secțiuni ale Academiei noastre. D-l Sturdza arată apoi pe scurt activitatea literară, sociologică, politică și diplomatică a marelui bărbat. Este o mare cinste pentru d-l Istrati, că ocupă în sinul acestei adunări locul lui Ion Ghica; d-sa îl ține însă cu onóre. Lucrările sciințifice ale d-lui Dr. Istrati, chiar înainte de-a fi membru al Academiei, l'au pus în rândul puținilor noștri bărbați, cari au muncit pentru propășirea sciinței. Termină urând d-lui Dr. Istrati, ca de aci înainte séu aibă același spor în muncă și dragoste pentru sciință. Ședința publică se ridică la órele 2 și trei sferturi.

Ferdinand Horawzky, ministru unguresc de comerciú, a réposat Sâmbătă séra la órele 9-20 în locuința sa din Budapesta. În vieța politică maghiară a jucat rol însemnat. A fost președintele partidului național (apponyist) timp de mai mulți ani până la fusiunea acestuia cu partidul liberal guvernamental. Era adversar declarat al guvernului Banffy, așa că a avut și un duel cu Banffy. În 4 Martie, după retragerea lui Hegedüs, fu numit ministru de comerciú.

Regina României va sosi Miercuri în Bucuresci, venind din Neuwied.

O mistificare. Diarele unguresce din Oradea-mare și fóia clericală „Alkotmany“ din Budapesta au publicat scirea despre încetarea din vieța a venerabilului preposit capitular din Oradea-mare, *Todor Kóváry*. Cine putea bănui, că un diar ca „Alkotmany“, pe care enam deprișai a-l considera ca organ destul de serios, séu publice lucruri neadeverate? Așa am luat și noi notă despre numita scire, fécă séu ne gândim măcar, că este o mistificare la mijloc. Același lucru l'au făcut și multe diare române, între cari chiar și „Unirea“ din Blașiú. Ni-se trimite acum din Oradea-mare un număr al zărnăii „Nagyvárad Friss Ujság“, dela 19 Aprilie, în care sub rubrica de „Binefacere“ cetim, că cine-va oferă în nisee termini mistificatóși, 2 coróne spre scopuri filantropice din incidentul parastasului, ce s'ar fi celebrat anticipative de cătră preparandia și internatul din Oradea pentru odihna sfietécă a venerabilului preposit, care nu numai că n'a murit, dér *se bucură de deplină sănétate*. — Luăm cu plăcere aci despre ácéta din urmă scire și așteptăm séu ni-se comunice în mod vrednic de credință, din ce isvor a esit mistificarea?

Directorul fundațiunei Șolútanesti întrunit Sâmbătă în ședința ordinară. Comisia permanentă, constatătóre din canonicul Simion P. Mateiú, directorul de finanțe George Pop din Nyiregyháza și Iuliu Barđoși insp. școl. în pens., a revécút Vineri șocotelile fundațiunei pe an tr. Dintr'ceialalți membrii sunt preșenți juđii dela Curie: Alesandru Onaciu și Ioan Mező, Budapesta, judele de tablă Vasile Hossz, Clușiú, preș. sedriei orfanale Ioan Simion, Deva, Leontin Pop, jude de tribunal în pens. Clușiú, și Patriciu Barcu, advocat Reghin. Afară de rapórtele îndatinate și fost vorbă și de eventuala cumpérare, a unui dominiu estins pe séma fundațiunei.

Aniversarea a 63-a a născerei Regelui Carol, care coincide cu aniversarea proclamării regatului român, s'a serbat ér, Duminecă, printr'un „Te Deum“ celebrat la metropolia din Bucuresci. La „Te Deum“ au asistat toți ministri aflați în Capitală, președinții curților de casație și apel, primarul cu consiliul comunal, ofițerii generali și superiori etc.

În Vinerea patimilor Rutenii din diecesa Muncaciului vor sacrifică încă un drept al limbii lor, ce le-a mai rămă. Episcopul Firczak a dat ordin, ca în catedrala din Ungvar séu se țină de acumă înainte predicile în limba maghiară. Inceputul se va face tocmai în Vinerea patimilor.

Studentii italieni în România. Studentii universității din Bucuresci vor da mai multe serbari atât în Capitală, cât și în provincie, pentru-ca séu adune un fond necesar primirii studenților italieni, care au promis, că vor veni în România la cursul acestei veré.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat dela „Ardeleano“, institut de credit și economii din Orăștie, 100 cor. ajutor. — Primescă Onorata Direcțiunea școlélor medii gr.-or. române din Brașov.

Noul ministru de interne rusesce. Monitorul imperial rusesc publică numirea secretarului de stat pentru Finlanda, *Flewe*, de ministru de interne al imperiului în locul rémas vacant în urma asasinării lui Sipiaguine.

Interpret la consulatul român din Budapesta a fost numit pe ziua de 1 Aprilie d-l *Octavian C. Tăzlăvanu*, baccalaureat al gimnasiului din Năséud și absolvent al facultății de litere din Bucuresci.

Convertirea ex-reginei Natalia. Abatele Bodin din Paris a declarat unii reprezentant dela „Agence nationale“, că ex-regina Natalia a Serbiei plănăia de patru ani séu devie catolică. Cuprinsă de scrupule religióse, n'a avut trebuința de

ne boteze, ci a trebuit numai să se lăpăde de schismă. Papa i-a trimis binecuvântarea.

Arestarea a șese profesori universitari rniși. O telegramă din Varșovia anunță, că au fost arestați acolo 6 profesori universitari.—Secretarul guvernatorului Varșoviei, *Skinop*, care a fost ucis, era cunoscut ca denunțator al studenților, pentru a fi deportați la Siberia.

Primul ministru bulgar Danef, sosind în Viena voia să viziteze pe cancelarul austro-ungar *Goluchowski*, însă nu l-a găsit acasă. Atunci Danef și-a urmat călătoria spre Sofia, neputând să se oprească mai mult în Viena.

Printul Ferdinand în Rusia. Printul Ferdinand al Bulgariei va face o vizită țarului Nicolae la Petersburg în ziua de 26 Mai st. v. Printul va prezenta țarului maqueta monumentului, pe care Bulgaria proiectează să-l ridice în Sofia buni-cului său, țarul liberator, invitându-l totodată la ceremonia punerii primei pietri a acestui monument. D-l Danef, primul ministru bulgar și șeful unui cabinet esențial rusofil, a insistat mult la Petersburg, ca vizita să nu mai fie amânată pentru a doua-ora.

Procesul falsificatorilor de bancnote. Sâmbătă la ora 1 p. m. a început la tribunalul din Ploesci judecarea procesului falsificatorilor biletelor de bancă. Se știe, că acest proces este în legătură cu procesul dela Tergu-Mureșului amânat pe ziua de 1 Mai. Banca națională română era reprezentată prin d-nii I. G. Bibicescu, director, și Gregescu agent local, asistați de avocatul Al. Radovici. Inculpații Minea Iliescu și Trifu Bodjon erau apărați de adv. Teodorini; Alexă Sulică de adv. Scarlat Orăscu, er principalul acusat Max Bessel se prezintă fără avocat. Citirea actului de acuzare a durat 2 ore. Despre sentință încă nu ne-au sosit informațiuni.

Descoperirea unei fabrici de bombe în Rusia. Ziarul „Berliner Tageblatt“ află din Petersburg, că la Jurjew, în districtul Dorpat, s'a descoperit o fabrică de bombe. S-au făcut multe arestări.

Procesul Caragiale-Caion. C. A. Ionescu (Caion) a făcut la grea curții cu jurați opoziție contra sentinței, prin care era condamnat, fiind-că a calomniat prin presă pe d-l Caragiale.

Ucigașul ministrului rusesc de interne. studentul *Baltasen*, a luat în închisore otravă și a murit.

Bătaie între un preot și credincioșii săi. În comuna *Ószi* s'a întâmplat zilele trecute un mare scandal. Înainte cu câte-va zile murii locuitorilor *Dobeș Daniel*, om cu stare materială bună, însă preotul rom. cat. n'a vrut să-l înmormânteze, fiind-că *Dobeș* nu s'a fost cununat, decât la matriculantul civil. Lucrul acesta l'a amintit preotul *Klimpa* și de pe catedră, vorbind de rău pe *Dobeș*. Rudele acestuia s'au mahnit așa de mult, încât s'au aruncat asupra preotului când acesta se scoborise de pe amvon, și l'au palmuit. Preotul, vădând primejdia în care se află, începuse să se apere cu crucea. De aici se născu o bătaie formală.

Frecuuditate. Se scrie din Teplitz: Proprietarul de casă *Stroerr* din Bărringen și-a botezat astăzi al 37-lea copil.

O pledoarie interesantă.

(Discursul d-lui *Delavrancea* în procesul Caragiale-Caion).

Urmare.

Domnilor, am sfârșit cu prima parte a pledoariei mele, și sunt încredințat, că am dovedit desăvârșit cum această nouă acuzațiune, ce s'a adus lui Caragiale, este o nouă calomnie. Am fi putut să trecem peste ea. Să cerem osînda convenită a calomniatorului pentru prima calomnie, d-er n'am voit ca jurații, publicul, și în deosebi astăzi d-văstră, domnilor magistrați, să vă pronunțați deciziunea cu îndoială, că, decât Caragiale n'a plagiat pe *Kemeny*, ar fi putut să plagieze pe *Tolstoi*.

Domnilor judecători, trec la prima calomnie pentru care am pornit procesul de astăzi. Acest Caion în „Revista Literară“, din 1 și 20 Decembrie 1901, a afirmat sub propria sa semnătură, că d-l *Caragiale* și-a furat drama „*Năpasta*“ după drama „*Nenorocul*“ a unui autor *Istvan Kemeny*, tradusă de *Alexandru Bogdan* și imprimată cu litere kirilice la Brașov, în anul 1848. Caragiale a furat? Acest Caion pune în paralele pe mai multe colone, scene din „*Năpasta*“ lui Caragiale și scene din „*Nenorocul*“ lui *Kemeny*. Și scenele sunt absolut identice. Ecă de ce Caragiale a pornit acțiunea de față. Caion nu a apărut astăzi în fața justiției. Să vedim noi, pe lângă afirmarea lui Caion, că *Kemeny* nu există. *Alexandru Bogdan*, traducătorul „*Nenorocului*“ nu a existat, că drama aceasta este o invenție și că documentele publicate de Caion este un fals.

Am fost la Brașov, am fost la Budapesta. Caragiale a alergat în toate părțile; s'a trudit; a cheltuit; s'a adresat la toate autoritățile competente; și astăzi posedăm un lung șir de dovezi despre perversitatea calomniatorului și despre falsurile plămuite. În primul rând, domnilor, vă prezentăm un catalog de tot ce s'a tipărit la Brașov, dela 1535 și până la 1886, lucrare datorită lui *Iulius Gross*, profesor și bibliotecar. În acest „*Kronstädter Drucke*“ nu găsim nici pe dramaturgul *Istvan Kemeny*, nici pe traducătorul *Alexandru Bogdan*, și nici drama „*Nenorocul*“.

La Budapesta am dat peste o publicațiune decisivă în care se poate vedea decât a fost séu nu vre-un dramaturg cu numele de *Kemeny*, de *Istvan Kemeny*, și decât s'a scris și s'a imprimat vre-o dată o dramă cu numele „*Nenorocul*“, o operă pe care Caragiale ar fi putut să o plagieze. Ecă lucrarea extraordinară, cu titlul de „*Magyar Irók Élete és Munkái*“, adică „*Vișta și operele scriitorilor maghiari*“, alcătuită, după o muncă de 40 ani, de către savantul *Sinnyi József*, din însărcinarea „Academiei de științe“ din Budapesta. În broșura 46 este acea parte a literii *k*, în care se găsește numele de *Kemeny*. Dela pagina 1411 și până la pagina 1454 sunt trecuți toți *Kemeny*, cari au imprimat ceva în Ungaria. Am tradus tot ce se află în aceste pagini și am legalizat traducerea prin consulatul maghiar. D-văstră veți examina aceste documente.

Ecă d-lor, ce găsim în vasta lucrare a lui *Szinnyi*: sunt 33 de *Kemeny*, și nici un *Istvan Kemeny* dramaturg, și nici o operă dramatică cu titlul de „*Nenorocul*“. Și pentru a vă convinge de scrupulositatea acestei opere, vă voi cita câte-va nume, și vă veți încredința, că un autor dramatic, care se fi scris o dramă, în mai multe acte, ar fi fost cu neputință să scape neconsemnat în lucrarea lui *Szinnyi*: *Kemeny Anna Maria* a tradus două piese teatrale: *Papagalul*, piesă sentimentală, în 5 acte, după August Kotzebue, și *Praedictum*, comedie în 3 acte, după baron Gebler. — *Kemeny Béla jun.*, practicant de avocat și sub-locotenent cesaro-regesc în rezervă. A murit la 1883. Septembrie 28, în Pozsony, în etate de 23 de ani. A fost colaborator la *diarele, din Pozsony*. „*Kemeny János*, predicator evanghelic-reformat la Szilvás, *El'a scris psalmul 174* în „*Noua carte de cântece*“. Când d-er se cataloghează ast-fel de traducători, de colaboratori pe la diarele dintr'un orașel de provincie, și nu se scapă nici un preot, care a scris un psalm într-o carte de cântece, ar fi fost imposibil savantului ungar să trecă cu vederea un autor dramatic original. Și cu toate acestea, noi am dus mai departe cercetările noastre. Ne-am adresat la profesorii, la literați, la savanți și le-am cerut părerea lor în scris.

(Aici d-l *Delavrancea* cetesce mai multe scrisori, între cari și o declarație a profesorului de universitate *Dr. Bayer*, cel mai autorizat în această materie și care dice: „Nu cunosc nici un scriitor dramatic maghiar cu numele de *Kemeny István*“).

Până aci am căutat adevărul și am precizat calomnia.

Să vedem omul.

Să ne oprim puțin asupra falsului, asupra intențiunei, asupra relei credințe și a perversității fără pereche în asemenea materie. Ecă, d-lor, magistrați. — (*d. Delavrancea arată cele două foi imprimate cu litere kirilice*) — la ce scoboră ura pe un om fără scrupul. E destul să priviți, — acum mai ales când v'ați convins, că nu există un autor dramatic maghiar cu numele de *Kemeny*, un traducător *Bogdan* și o dramă „*Nenorocul*“, — aceste două foi. Ele sunt imprimate cu litere kirilice. Trebuia falsul să începă cu acesta. Atât nu ar fi fost destul. Foile trebuia să aibă

aerul de vechime, ca dela 1848. Și hârtia modernă a fost supusă la tortură; a fost artificial îngălbenită; flacăra la care au fost expuse foile a ars o bucată din ele. A plănuit; a combinat; a făcut tot ce i-a trecut prin minte, ca să dea aspectul vechimei de acum o jumătate de secol. A voit ca falsul să aibă într-aga aparentă a realității, a adevărului; n'a uitat nimic, nu s'a știut de nimic; nu s'a rușinat de nimic; și de sigur, că ar fi ajuns la un volum întreg, decât n'ar fi aflat, că posedăm toate dovedile calomniei și a revoltătoare invențiuni. Unde se va opri acest pervers, decât legea nu-i va tăia excepționalul avânt pentru fals și escrocherie? Să nu credeți, că acest domnișor este la prima ispravă în asemenea porniri. A! nu! trecutul său e ilustru, ca totă tinerețea. Nu e nici la începutul și cred, că nici la isprăvitul acestei strălucite cariere. Colabora, ca începător, la un ziar din Capitală. Intr-o zi prezintă directorului o serie de nuvele, pretinzând, că le-a tradus dintr'un volum al ilustrului *Ibsen*. Nuvelele se publică. Un cetitor pune în vederea directorului, că operele sunt prea slabe pentru *Ibsen*, afirmându-i în același timp, că *Ibsen* n'a scris nuvele. Directorul îi cere volumul lui *Ibsen*. Caion făgăduiesce, că-l va aduce a doua zi. Din ceasul acela n'a mai dat pe la redacție. Intr'un alt ziar publica o nuvelă ca și cum ar fi a sa. Lucrare admirabilă, d-er în cele din urmă se descoperă, că e plagiată după *Guy de Maupassant*. Ambiția acestui tiner e pré mare ca să rămăie în domeniul literaturii pure. Vră să pară un cercetător sever, un om de știință, un savant. Și de ce nu? E așa de ușor să pari ceea-ce nu ești, decât ești fără conștiință onestă. Acusatul isbuti să publice în „*Noua Revistă Română*“ dela 1 Decembrie 1901, o notiță de-o importanță istorică excepțională, referitoare la *Mircea-cel-Mare*. Ceea-ce nu deslușiseră istoricii noștri, Caion limpedi, grație unei scrisori a papei *Bonifaciu* al XI-lea!

(Va urma.)

În numărul său de Sâmbătă „*Trib. Pop.*“ din Arad publică următoarea declarațiune:

Domnul profesor *N. Bogdan* într'un articol privitor la activitatea clubului român în afacerea comitatului și a comunei Brașovului publicat în „*Tribuna Poporului*“ la 23 Martie a. c. Nr. 56, se provoacă la mine voind să dovedescă, că clubul român, cu președintele în frunte, dezvoltă prea puțin activitate întru apărarea intereselor românești din comitat și din comuna Brașovului.

Spre lămurirea lucrului mă rog să binevoiați a da loc în „*Tribuna Poporului*“ următoarele rânduri:

În toamna anului 1901 s'a ținut o consultare, în care s'a discutat despre alegerea membrilor români în reprezentanța comitatului, la care consultare am luat și eu parte.

Dela afacerile comitatense a trecut discuțiunea și la afacerile comunale. În privința afacerilor comunale eu am observat în general, că membri români aleși în reprezentanța comunală nu dezvoltă destulă activitate întru apărarea intereselor românești. Ca exemplu special am adus cesțiunea apeductului. La introducerea statutului de apă și a dărei de apă, o mare parte a Românilor din suburbiul *Schei* au înaintat o rugare la reprezentanța comunală, cerând ca acei cetățeni, cari nu au lipsă de apă din apeduct și cari nu au cerut introducerea apei în curțile séu casele lor, să nu fie supuși la darea de apă.

D-er ce să veți! Acestă rugare a Românilor a fost combătută în reprezentanța comunală chiar din partea unor membrii români și astăzi plătim cu bani scumpi apa, care o bem, și cari avem lipsă de apă din apeduct și cei cari nu avem lipsă de ea și cei cari au introdus-o în curțile séu în casele lor, și cei cari nu au introdus-o.

Asupra afacerilor comitatense eu nu am făcut nici o observare, cu atât mai puțin vre-o acuzare.

Brașov, în 29 Martie 1902.

Cu distinsă stimă:

V. Sfetea, paroch.

Un monument la Călugăreni.

Un comitet constituit în Giurgiu pentru ridicarea unui monument, întru amintirea luptelor date de *Mihaiu Vitezu* la Călugăreni, a decis o subscripție publică pe care o însoțesce de următorul apel:

„Călugăreni!...“

„Nici un monument nu ne arată, „că acolo fu lupta cea crâncenă „pentru libertate! Atât suntem de „nesimțitori la gloria națională! „Românul trece acum cu nepăsare „priur'aceste locuri sfinte, fără ca „nimic să-i aducă aminte, că pă- „mântul ce calcă, e frământat cu „sângele părinților săi și acoperă „oșele vitejilor!“

N. Bălcescu,

(Istoria lui *Mihaiu Vitezu*.)

Români.

În ziua de 13/23 August 1595, *Mihaiu Vitezu*, Voevod al țerei Românești, a săvârșit la Călugăreni (Vlașca), una din faptele cele mai gloriose ale națiunei noastre.

Toți cunsocem idealul său măreț și fala ce a revărsat asupra țerei vestita bătaie.

La Călugăreni, zac, de aproape 300 ani, osemintele străbunilor noștri, alături cu leșurile păgâne.

Trecătorului nimic nu-i amintesc, că acolo o mână de eroi s'au sacrificat în vremuri pentru România de azi.

Cu drept cuvânt marele *Bălcescu* ne acuză.

O națiune e datoră să comemoreze faptele ilustre ale fililor ei!...

Trecutul ne spune, că pentru libertatea noastră de azi, străbunii noștri dela Călugăreni, în frunte cu vestitul erou, s'au sacrificat!...

Monumentele istorice sunt titlurile de nobleță ale unui popor...

Cu toții cunoscem, că monumentele învderază starea de cultură a unui popor, er comemorarea lor este omagiul, ce țera aduce fililor ei viteji și faptelor lor.

Cu toții d-er să dăm obolul nostru pentru ridicarea unui monument la Călugăreni.

Noi, mai jos sub-scrișii, cetățeni din județul Vlașca, sperăm, că totă suflarea românească și instituțiile noastre, se vor uni cu glasul nostru și vor contribui la ridicarea unui monument comemorativ la Călugăreni.

(U. méză 15 subscrieri.)

Produțiuni și petreceri.

Societatea română de diletanți „Progresul“ din Făgăraș va aranja, în favorul fondului său, Marți, în 29 Aprilie st. n. 1902, a treia zi de sf. Paști, în sala hotelului *Lauritsch* o producțiune teatrală. Prețul de intrare: Locul I (șirul 1, 2, 3 și 4 scaune cor. 2, șirul 5 și 6, cor. 1-60. Locul II) cor. 1-20. Parter cor. 1. Galerie 60 bani. Începutul la 8 ore séra precis.

Programa: „Între patru ochi“, comedie într'un act, de *Ludovic Fulda*, tradusă și localizată de d-na *Elena Dr. Mureșianu*. „*Hartă Rezeșul*“, operetă comică într'un act. După producțiune urmază dans.

— *Elevis școlii române din Curte* aranjază, din incidentul adunării reuniunii învătătorilor, despărțământul *Făget*, în comuna Curte un concert în séra de 18 Aprilie v., după care urmază petrecere cu joc, Începutul la 8 ore séra. Prețul de intrare 1 coronă de persoană. NB. Domni învătători și doritorii de a participa la prânzul comun, sunt rugați a se anunța cel puțin cu 3 zile înainte d-lui preot *Filimon Titelu* în Curte.

NECROLOG. *Alexe Bidian*, proprietar și membru virilist al comitatului *Cojocnei*, a încetat din viață Vineri în 18 Aprilie st. n. a. c. la 12 ore din zi în etate de 78 ani, după lungi și grele suferințe provăduț cu ss. sacramente ale muribunților. Rămășițele pământesci s'au așezat spre etern repaus Lună în 21 Aprilie st. n. c. la 10 ore a. m. în cimitierul comun. S'au la 19 Aprilie st. n. 1902. — *Zamfira Muste* n. *Bidian*, cu soțul său, *Cornel Muste*, ca nepoți.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Traian H. Pop*.

De la „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Cărți de rugăciuni și predicii.
Anghira Mântuirii, cânticică de rugăciuni și de cântări pentru mângăierea sufletescă *Ediț. IV. corectată.* Gherla. Prețul unu es. în păreți tari colorați 70 bani. (+ 10 b. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciuni și cântări, întocmită pentru toate tr-buințele vieții. *Edițiunea IV.* Gherla. Conține peste 343 pag. Legată costă 1 cor. (+ 10 b. porto.)

Micul mărgăritar sufletesc, cânticică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai marișori. Legată costă 44 bani (+ 5 b. porto.)

Carte de rugăciuni, cereri și laude intru onărea Preacuratei Fecioare Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto.)

Cuvântări bisericăse scrise de Ioan Papu Tom. III Preț. 3 cor. pl. 20 b.

Cuvântări bisericăse de Ioan Papu: tomul I, III și IV cuprinde cuvântări bisericăse acomodate pentru ori-ce timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fia-care tom separat costă 3 cor. (pl. 10 b. porto.)

Predici pe toate Duminicile și sărbătorile de peste an, Vol. I. de Em Elefterescu, cunoscut atât de bine în cercurile romănești din numărösele sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. por.)

Predici pentru Duminicile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christe. Conține predicii dela Duminica XI după Rosalii până la Duminica Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite ca-se de morțe, de Ioan Papu Preț. 3 cor. pl. 30 b.

Cuvântări bisericăse pre sărbătorile de preste au scrise de Ioan Papu. Preț. 3 cor. pl. 30 b. porto.

Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite casuri de morțe, întocmite de Ioan Papu, Conțin vre-o 400 pag. Prețul 3 corone (+ 20 b. porto.)

Cursul pieței Brașov.
Dia 21 Aprilie n. 1902

Bancnota rom. Cump.	18.98	Vënd.	19.02
Argint român.	18.40		18.44
Napoleond'ori.	19.—		19.10
Galbeni	11.30		11.40
Ruble R seset	126 —		127.—
Mărci germane	58.50		—
Lire turcesci	10.72		—
Seris. fonc. Albina 5%	100.—		101.—

Abonamente
la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunar.

Bursa de mărituri din Budapesta.
din 17 April. 1902.

S emi n țe	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogram
Grâu Bănățenesc	80	9.0 9.55
Grâu dela Tisa	80	9.— 9.0
Grâu de Pesta	80	9.— 9.10
Grâu de Alba regelă	80	— —
Grâu de Bácska.	80	— —
Grâu unguresc de nord	80	— —
Grâu românesc	80	— —

S emi n țe	Soi ul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogram
Săcara	nutreț.	60—72	7.20 7.30
Orz	de rachiu	62—64	6.10 6.20
Orz	de bere	64—66	5.75 6.—
Ovės	—	—	—
Cucuruz	bănățen.	75	—
Cucuruz	alt soi u	73	—
Cucuruz	—	—	—
Hiriscă	—	—	4.50 5.—

Produce div.	Soi ul	Cursul
Săm. de trifoi.	Luțernă ungr.	48 — 5.—
"	" transilvană	3.— 42.—
"	" bănățenă	45.— 48.—
"	" roșiă	— —
Ulei de rapiță	rafinat dupl.	— —
Ulei de in	—	— —
Unsore de porc	dela Pesta	56.75 57.25
Slănină	—	47.25 47.75
Prune	din Bosnia	— —
Lictar	Slavon și Serbia din Serbia in s. slavon nou	17.50 18.—
Nuci	sărbesc	— —
Gogoși.	din Ungaria	— —
Miere	unguresc.	— —
Ceră	sărbesc	— —
Spirt	brut	— —
	Drojdiute de s.	— —

Bursa de București
din 17 April 1902.

Valori	Do-bânză	Scad. cup.	Cu bani gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	95 1/8
" " Impr. 1892	5	Ian.-Iul.	96 3/4
" " din 1893	5	Apr.-Oct.	93 3/4
" " 1894 int. 6 mil.	4	Ian.-Iul.	81 3/4
" " Impr. de 32 1/2 mil.	4	" "	84 3/4
" " Impr. de 50 mil.	4	" "	85 1/4
" " Impr. de 2 1/4 m. 1890	4	" "	85
" " Impr. de 5 m. 1891	4	" "	85
" " Im. de 120 mil. 1874	4	" "	85 1/2
" " Imor de 90 mil. 1896	4	" "	85 1/2
Oblig. de Stat. (Conv. rurale)	6	Mal.-Nov.	—
" Casei Pensiuilor fr. 300	10	" "	—
" comunei Bucuresti 18-3	5 1/2	Ian.-Iul.	—
" " " " " " " " " " " "	5	Mal.-Nov.	—
" " " " " " " " " " " "	5	Iul.-Dec.	—
" " " " " " " " " " " "	5	Mal.-Nov.	—
Serisuri fonciare rurale	5	Ian.-Iul.	95 3/4
Seris. fonciare rurale din 1870	4	" "	84 1/4
" " urbane Bucurest	5	" "	2 3/4
" " " " " " " " " " " "	5	" "	77 1/2
Oblig. Soc. de basalt artificial	6	" "	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	50	150 v.	—
Banca Națion. ult. iv. 8.—	50	int. v.	—
Banca agricola.	500	150 v.	22.80
Dacia România ult. div. 35 lei	20	intr. v.	256.—
Naționala de asig. ult. div. lei 43	20	" "	147.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	20	" "	100.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	" "	308.—
Soc. rom. de hârcie ult. —	10	" "	—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	" "	—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—
" " " " 2 em u. d. 0	1000	" "	—
Soc. de fur militare u. d. 60 l.	300	" "	—
„Bistrița“ soc. p. f. hârcii 50 l	1000	" "	—
Societ. p. constr de Tramays	200	" "	—
20 franci aur	" "	" "	—
Fabricile Unite de gazose.	12	" "	—

Seompturi:

Banca n. a Rom.	6%	Paris	5%
Avansuri pe efecte	7	Persburg	5 1/2
Banca agricolă	9-10%	Berlin	—
Londra	3	Beigia	3
Viena	3 1/2	Elveția	3 1/2

Cursul la bursa din Viena.
Din 19 Aprilie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119.95
Renta de corone ung. 4%	97.65
Impr. căil. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.50
Impr. căil. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.30
Bonuri rurale croate-slavone	97 —
Impr. ung. cu premii	203.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	163.—
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hârtie austr.	101.50
Renta de aur austr.	120.40
Losuri din 1860.	153.80
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.97
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	693.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	677.—
Napoleondori	19.03
Mărci imperiale germane	117.35
London vista	240.40
Paris vista	95 52 1/2
Renta de corone austr. 4%	97.50
Note italiene.	93.15

PUBLICAȚIUNE
Nr. 3131—1902.

referitoare la măsurarea dării pentru căm anunțați ulterior pe a. 1902.

Prin acesta se aduce la cunoștința publică, că s'a pregătit lista conscripțională și percepțională despre câinii anunțați ulterior, că aceea, pe timpul ôrelor de oficiu se potă lua în vedere la oficiul de dare orășenesc de oricine dela 23 pătă esclusive 25 Aprilie a. c. și că eventuale excepțiuni sunt a-se înainta în scris in cele 3 zile.

Reclamațiuni intrate mai târziu se vor reinapoiă fără considerare.

Brașov, 18 Aprilie 1902.

503,1—2 Oficiul de dare orășenesc

Intinde norocului mâna!

Mulți au fost favorizați de noroc cumpărând un los dela noi!

Loteria de classă reg. ung. privii.

Oferă cele mai bogate șanse de câștiguri. Din

100.000 Losuri 50.000 se sortează cu câștiguri in bani gata.

Cel mai mare câștig eventual

1.000.000 Corone.

1 Premiu 600.000, 1 câștig à 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 80.000, 70.000, 2 à 60.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 1 à 25.000, 7 à 20.000, 3 à 15.000, 31 à 10.000, 67 à 5.000, 3 à 3.000, 432 à 2.000, 763 à 1.000, 1238 à 500, 90 à 300, 31700 à 200, 3900 à 170, 4900 à 133, 50 à 100, 3900 à 80, 2900 à 40. Adeca:

13,160.000 corone. Trei-spre-șapte milioane 160.000 corone.

GLÜCKSKALENDER.

Jänner	Feber	März	April	Mai	Juni	Juli	August	September	October	November	December
D 1 978	S 3651	S 1 80576	M 1 24212	M 1 6566	S 1 38260	M 1 40458	D 1 51647	S 1 180641	D 1 183261	F 1 83540	D 1 10634
D 2 9679	D 2 3708	S 2 17769	D 2 49026	D 2 35302	S 2 70632	D 2 64462	F 2 70632	M 2 84752	M 2 91400	S 2 2887	D 2 10487
D 3 1378	S 3 7177	S 3 88897	M 3 65664	F 3 82597	D 3 83087	M 3 83393	S 3 88677	D 3 17330	D 3 21625	S 3 32701	D 3 8740
F 4 65828	D 4 83153	M 4 83183	F 4 83493	D 4 74377	D 4 83023	S 4 4 8306	S 4 4 8306	F 4 83179	F 4 83900	M 4 51630	M 4 5272
S 5 83540	D 5 10453	D 5 83183	F 5 95379	S 5 5378	S 5 5378	F 5 23081	M 5 84500	F 5 56807	F 5 64421	D 5 66900	F 5 67900
S 6 2887	D 6 37410	M 6 83815	S 6 25319	M 6 8451	D 6 82804	S 6 44807	F 6 52501	F 6 81102	S 6 68347	M 6 83602	F 6 8400
M 7 32701	D 7 37222	F 7 18906	S 7 48553	M 7 35358	F 7 35808	S 7 66659	D 7 74309	S 7 85119	M 7 92291	D 7 7440	F 7 440
D 8 51630	F 8 79766	M 8 38913	M 8 65809	M 8 5979	S 8 83143	M 8 83429	D 8 83709	S 8 17344	D 8 21611	F 8 3440	F 8 3440
M 9 65900	S 9 84303	S 9 60001	D 9 83521	D 9 75916	S 9 86576	D 9 98411	F 9 6566	M 9 83200	M 9 40455	S 9 61647	M 9 61647
M 10 83602	S 10 10634	S 10 83202	M 10 96623	F 10 83838	M 10 17769	M 10 24212	F 10 85902	D 10 67285	D 10 64462	S 10 70632	M 10 70632
F 11 4040	M 11 88117	M 11 91382	D 11 978	S 11 8558	D 11 82827	D 11 48026	M 11 85907	D 11 83087	D 11 83393	D 11 83393	D 11 83393
S 12 84480	D 12 55176	D 12 19824	F 12 30379	S 12 36451	M 12 59671	D 12 66684	M 12 73377	D 12 86028	D 12 86028	D 12 92740	D 12 92740
M 13 1647	M 13 80641	M 13 83969	M 13 83969	M 13 83708	D 13 83183	S 13 95379	M 13 83708	D 13 22081	D 13 22081	D 13 22081	D 13 22081
M 14 70532	D 14 84732	D 14 80043	D 14 83540	M 14 83540	M 14 83540	M 14 83540	M 14 83540	M 14 83540	M 14 83540	M 14 83540	M 14 83540
D 15 83077	F 15 17330	M 15 83281	M 15 83540	M 15 83540	M 15 83540	M 15 83540	M 15 83540	M 15 83540	M 15 83540	M 15 83540	M 15 83540
M 16 6303	M 16 81879	M 16 91400	D 16 28701	D 16 10453	S 16 88818	D 16 48553	F 16 53079	M 16 83143	M 16 83429	M 16 83709	M 16 83709
D 17 34500	M 17 66037	M 17 61625	M 17 32701	F 17 37410	M 17 60001	M 17 65809	F 17 75916	D 17 86576	D 17 93411	D 17 93411	D 17 93411
F 18 52501	M 18 81102	M 18 83000	D 18 151630	S 18 53722	D 18 83302	D 18 83521	S 18 83858	M 18 17769	F 18 24212	M 18 35302	M 18 35302
F 19 74309	D 19 85119	D 19 64421	F 19 65900	F 19 91382	F 19 96623	M 19 91382	F 19 96623	M 19 83540	D 19 48026	D 19 48026	D 19 48026
M 20 83709	M 20 17341	M 20 83241	S 20 83602	M 20 84303	D 20 19824	S 20 978	D 20 36451	F 20 65664	M 20 65664	D 20 74377	D 20 74377
M 21 6556	D 21 88200	D 21 92291	S 21 4040	D 21 4040	F 21 38959	M 21 28879	M 21 53703	S 21 83183	M 21 83493	D 21 83786	D 21 83786
D 22 55302	D 22 57285	F 22 21611	M 22 34480	D 22 34117	M 22 60043	M 22 51378	D 22 79617	S 22 88818	D 22 96370	D 22 8451	D 22 8451
M 23 52997	S 23 80687	S 23 40453	D 23 151647	D 23 15176	S 23 83261	D 23 65228	F 23 83903	M 23 19805	M 23 25519	S 23 55303	M 23 55303
D 24 74377	S 24 86033	S 24 61162	D 24 70532	F 24 80641	M 24 91400	D 24 28879	D 24 10453	M 24 60001	F 24 56809	D 24 59074	D 24 59074
M 25 83785	S 25 17703	S 25 83393	F 25 28879	S 25 83677	S 25 84752	F 25 82701	S 25 87410	D 25 83202	S 25 83521	F 25 83521	F 25 83521
S 26 8451	M 26 38204	D 26 92740	S 26 43907	M 26 73817	D 26 44212	M 26 151630	M 26 53722	F 26 91382	S 26 96623	F 26 96623	F 26 96623
M 27 55353	D 27 59038	F 27 23081	M 27 52501	D 27 52501	F 27 83347	S 27 65900	M 27 84303	S 27 19824	F 27 22081	F 27 22081	F 27 22081
D 28 59078	S 28 83143	S 28 43907	M 28 52501	D 28 52501	F 28 83347	S 28 65900	M 28 84303	S 28 19824	F 28 22081	F 28 22081	F 28 22081
M 29 83838	S 29 83143	S 29 43907	M 29 52501	D 29 52501	F 29 83347	S 29 65900	M 29 84303	S 29 19824	F 29 22081	F 29 22081	F 29 22081
D 30 8358	S 30 83143	S 30 43907	M 30 52501	D 30 52501	F 30 83347	S 30 65900	M 30 84303	S 30 19824	F 30 22081	F 30 22081	F 30 22081
D 31 8558	S 31 93411	S 31 93411	S 31 93411	S 31 93411	S 31 93411	S 31 93411	S 31 93411	S 31 93411	S 31 93411	S 31 93411	S 31 93411

Wann habe ich Geburtstag? Jeder versuche sein Glück mit der an seinem Geburttage verzeichneten Nummer. In diesem Kalender ist an jedem Tage des Jahres eine Nummer verzeichnet, welche bei umgehender Bestellung von uns bezogen werden kann, so dass Jedem die Wahl seiner Nummer freisteht. Sollte die Nummer inzwischen vorgefallen sein, so senden Ihnen eine ähnliche.

Inträca întreprindere e pusă sub supravgherea statului.
Prețul original al losurilor stabilit după plan Clasa I.:
Pentru o optime (1/8) fl. —.75 seu cor 1.50; pentru un patrar (1/4) fl. 1.50 seu cor. 3.—
" jumătate (1/2) fl. 3.— " 6.—; " întreg (1) fl. 6.— " 12.—
Se trimet cu ramburs seu pe lângă trimiteră sumei înainte. Liste oficiöse se expedeză după tragere. Planuri ofi iöse gratis.
Ne rugăm comande de losuri originale a se trimite direct la noi până in